

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 137 (3032) СЕШАНА 15 июнь 1976 й. Газета 1966 йил 1 июлда чика бошлади Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлигининг КПСС XXV съезди йўл-йўриқлари асосида меҳнат унумдорлигини ошириш, қурилиш мuddатларини қисқартириш ва сифатини яхшилаш борасидаги иши тўғрисида» қарор қабул қилди.

КПСС Марказий Комитетининг қарориди айтадигани, СССР оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлиги, қурилишлар ва корхоналарнинг коллективлари тўққизинчи беш йилликда қурилиш мuddатларини қисқартириш ва сифатини яхшилаш, унинг таъминоти-техникавий даражасини ошириш, прогрессив конструкциялар ва материаллар ишлаб чиқариш учун қурилиш индустриясининг кучли корхоналарини вужудга келтириш соҳасида муайян иш амалиёти. Министрликнинг ишончли саноат корхоналари, жатта қувватли цех ва агрегатлар қуриш борасида ижобий тажрибни тўплади. Уй-жойлар қуриш топшириқларини бажарилди.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитетининг таъминоти ишида жиддий камчиликлар ҳам борлигини таъкидлаб ўтди. Бир қанча ишлаб чиқариш қувватлари ҳақиқий планда белгиланган мuddатларда бўзилган ҳолда ишга туширилмоқда. Шу сабабли ўтган беш йилликда ҳалқ хўжалиғига талаб миқдорда қўйилган, қора металл прокат, кокс, химиявий маҳсулот ва бошқа маҳсулотлар кам етказиб берилди. Министрликнинг қурилиш таъминотлари тўққизинчи беш йилликда меҳнат унумдорлигини ошириш ва иш таъминотини яхшилаш топшириқларини бажара олди. Қурилишнинг паст сифатли эканлигини, қўлдан нобуғларчилик ва материалларнинг ортиқча сарфлашга йўл қўйилганлигини кўрсатувчи фактлар бор.

СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлиги, буюртмачи министрликлар бир қанча ҳолларда қурилишнинг зарур комплексларини таъминламаётганлиги, янги корхоналарни ишга туширишда технология имкониятлари бўйича ишлаб чиқариш қувватларининг номувофиқлигига уй-жойлар ва маданий-маиший объектларини фойдаланишга топшириш борасида қўлқўлликка йўл қўймоқдалар.

Территориал беш бошқармалар, бирлашмалар, комбинатлар ва трестларнинг раҳбарлари икки резервлардан сўст фойдаланмаётганлиги, қурилиш ишлаб чиқаришнинг таъминоти яхшилаш масалалари етарли эътибор бермаётганлиги, Бунинг натижасида кўпгина қурилишлар беш йилликда ишламаётган, объектларнинг кўп қисми йилнинг охирида фойдаланишга топширилмоқда. Ишчилар ва механизмларнинг ангагина бекор туриб қолиш ҳоллари содир бўлмоқда. Ҳамма жойда ҳам тегишли ишлаб чиқариш ва маиший шaroитлар яратиб берилмаган. талайгина ишчилар қўл меҳнаги билан банд, кадрлар қўнмасизлиги кўп.

Қарорда қурилишлардаги ишчиларнинг аҳволи бу йил ҳам яхшиламаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Беш ой мобайнида қурилиш-монтаж ишларининг план 96 процент бажарилган. Бу эса министрлик олиб бораётган таъминотчилик ишлари савияси Устун талабларга ҳали мос бўлиб ташмаётганлигидан далолат беради. Қурилишларда ва корхоналарда қурилиш-монтаж ишларини бажаришнинг савиясини яхшилаш борасида ишчиларнинг ҳажимини ўстириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг, ва айниқса қора ва рангли металлургияда, машинасозликда, минерал ўғитлар ишлаб чиқарадиган корхоналарда, энгил ва озиқ-овқат саноатида қувватларини ривожлантириш юзасидан ўзининг беш йиллик учун белгиланган топшириқларини бажаришнинг бўйича таъминотчилик ва техникавий тадбирлар жозиб даражада активлик билан амалга оширилмапти.

План органлари, министрликлар ва идоралар қурилишда планлаштиришнинг прогрессив методларини сўст жорий қилмоқдалар. янги қурилишлардаги қурилишнинг бутун даври учун таъкидланган объектларнинг рўйхатларига тез-тез, жиддий ўзгаришлар киритилмоқда, бу рўйхатлар йиллик планларини ишлаб чиқишда ҳали ҳам асосий ҳужжат бўлиб қолимоқда.

КПСС Марказий Комитетининг СССР оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлигининг коллективлари тўққизинчи беш йилликда қурилиш асосида қурилиш таъминотлари ва корхоналари ишини таъминотлаштиришга, қурилиш ишлаб чиқариш барча бўғинларининг фаолиятини кучайтиришга, тежамли ва замонавий техника негизида қурилиш реаллиги ҳақида ўртоқ Л. И. Брежневнинг съезда қилган докладыда ўртага қўйилган вазифани бажариш йўлини етарли даражада кўп билан ўтказмаётганлигини қайд қилди.

КПСС Марказий Комитетининг коллективга ва шахсан министр ўртоқ Голдинга ишлаб чиқариш коллективларида капитал қурилиш самарадорлигини ошириш юзасидан КПСС XXV съезди қарорларининг сўзсиз бажарилишини таъминлашга қаратилган комплекс тадбирларни ўтказиш борасидаги ишларини кенг авж олдириб юбориш вазифасини топширди. Қурилиш ва корхоналар раҳбарларининг диққат-эътибори янги техника ва илғор таъминотчиликнинг таъминоти ва қурилиш сифатини оширишга, икки резервлардан тўлароқ фойдаланишга, ишлаб чиқариш иттизомини мустаҳкамлашга, қурувчилар меҳнати ва турмуши учун тегишли шарт-шaroитларни яратишга қаратилган. Оғир саноатни ривожлантиришга капитал маблағлар сарфлашга анча қўлайтиришга мўлжалланган районларда қурилиш таъминотларининг қувватларини ошириш тезлаштирилсин.

Министрлик тартиби қурилиш ишида топширилган иш учун коммунистларнинг ашаратдаги барта муваффақиятларини таъминоти оширишга, ташаббусли ва активлигини ривожлантиришга эришишни лозим, токи уларнинг ҳар бири министрлик олдига турган вазифаларни ҳал қилиш ишига шахсий ижодий ҳиссасини қўйсин.

КПСС Марказий Комитетининг СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиш министрлигининг план топшириқларини бажаришда йўл қўйилган, шу жумладан қора металлургия қурилишлари бўйича шу йил учинчи кварталда йўл қўйилган қўлқўлликни бартараф қилишни талаб этди. Планада ишга туширилган кўпда қурилиш қувватлари ва объектларнинг шу йил ишга туширилиши, шунингдек аввало қора ва рангли металлургия, минерал ўғитлар, машинасозлик, энгил ва озиқ-овқат саноати, қишлоқ хўжалиғи корхоналарида йирик комплексларни қуриш юзасидан беш йилликнинг бундан кейинги йиллари учун замин яратиб берилсин.

СССР Госплани ва СССР Госсанабга оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлиги ва мафтаддор бўлган бошқа министрликлар билан биргаликда 1976 йилда ишга туширилган қурилиш ишларини, объектларини фойдаланишга топширишнинг мuddатларини мuddатлар учун устуналар ва материаллар билан комплекслан билан боғлиқ ҳамма масала-

ларни кўриб чиқиб, ҳал қилиш вазифаси топширилди. КПСС Марказий Комитетининг самарадорлигини ошириш, қурилиш мuddатларини қисқартириш ва қийматини камайтириш вазифаларини муваффақиятлик ҳал қилмоқ учун план ва шартнома иттизомини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, иш топшириқларини ва графикларининг ўз вақтида бажарилиши учун қурилиш, ёрдамчи пудрат, лойиҳалаш ташкилотларининг, буюртмачи ва ускуналарнинг маъсулиятини ошириш зарурлигини таъкидлаб ўтди.

СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлигининг таъминотчилик ва қурилиш ишларида қурилиш таъминотлари ва корхоналари ишини таъминотлаштиришга, қурилиш ишлаб чиқариш барча бўғинларининг фаолиятини кучайтиришга, тежамли ва замонавий техника негизида қурилиш реаллиги ҳақида ўртоқ Л. И. Брежневнинг съезда қилган докладыда ўртага қўйилган вазифани бажариш йўлини етарли даражада кўп билан ўтказмаётганлигини қайд қилди.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЗАРЪДОР ОДИМЛАРИ

• Меҳнатда, нешқадамлар

Мусобақа самараси

Ўзбекистон пойтахти метрополитен қурилиши жадал олиб бораётган Тошкент метро қурилиш трести сифат ва самарадорлик беш йилликнинг дастлабки йили беш ойлик топшириқларини муддатидан адо этиб, ташқари 284 минг сўмлик бош пудрат ишларини амалга оширди. Трест метро соҳасидаги ўз кучларини бажа- илгари рини планини (114,1 процент адо этиб, жумладан 760 минг сўмлик иш)ни удаллашнинг қўлқўлликлар, шу давр мобайнида пойтахт метрополитен ер ости йўллари ва метро қарлари қу-

рилишида ҳаммаси бўлиб 7 миллион 259 минг сўмлик бош пудрат ишлари амалга оширилди. 1-қурилиш-монтаж бошқармаси ва 2-тунель отрядларининг коллективлари трест метросозлари мусобақасининг олдинги сафида боринишмоқда.

Учинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш ҳамда меҳнат самарадорлигини янада ошириш борасида бараналектив республикамизнинг кўпгина автохўжалиқлари учун бу йил 52 мингдан зиёд турли хил автохўжалиқ тайёрлаб бериш, пландан ташқари 1600 та автошинаси ишлаб чиқариш мажбуриятларини олган. Сиз суратда корхонанинг ўз зарбдор вулканизаторларидан бири Нишонбой Умаровни иш устида кўриб турибсиз.

Шаҳар—қишлоққа кўчма устахона юборилди

«Тошкентинор» комбинати қишлоқ меҳнатчиларига самарали ёрдам кўрсатишга, Коллектив Жиззах областиди Пахтакор районидаги Кичанов номида 26-авсохозга анча вақтдан бери оталиқ қилиб келаяти. Утган йили бу хўжаликка корхона 1140 сўмликдан ортик эҳтиёт қисмлар етказиб берди. Яқинда корхона маъмуриятининг кўмагида 200 килограмм тунука, 500 килограмм пўлат арматура, 200 килограмм чўян балванкалар, 150 килограмм маҳсулотларни таъминлашга қўлқўллик қилиб берди. Бундан ташқари кўп миқдорда қишлоқда кичма кичма комбинатдан селарлик ускуналари билан муҳтажасини бўлган кўчма устахона «Галларор» совхозига жўнаб кетди. Сайёр устахона бир ой мобайнида шу совхозда бўлиб, галла ўрими-ғиммида меҳнат қилаётган техникани жорий ремонт қилишда қатнашди.

Шифобахш дори - дармон

Тошкент химия-фармацевтика заводи СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Тошкент вақтинчи ва зароб илмий-техник институти билан бир қанча йиллардан бери ўзаро мусобақалашиб, ўзининг беш йилликнинг дастлабки йилида меҳнат қилмоқда.

Беш ойлик планда кўрсатилган 1 миллион 788 минг сўмлик маҳсулот ўрнига пландан ташқари 80 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган дорихўжалиқлардан бири «Бугун» йилги хилдаги ўта шифобахш дорилардан

Меҳнат семестри ҲАШАРЧИЛАР ИШГА ШАЙ

Бу янги ўқув йилида тахассислари тайёрлашнинг бир неча йилги хўро-техника билим юртларининг ўқувчилари 400 минг сўмлик қурилиш ишларини бажарадилар. Шундай қилиб синфда олган билимларини амалда биринчи Хўнар-техника билим юртларининг ўқувчи-лими ишлари Сергелари меҳнат семестрини мазмунли ўтказиш мақсадида бунёдкорларга янги билим юртларига ердан берадилар. Бунинг билан билимларида олганнинг учун қурилиш му-

Қурилиш отряди

Шаҳар хўнар-техника тазлими бошқармаси қарашли билим юртларининг ўқувчилари ағзи каниқунда дала меҳнатчиларига ердан беришга аҳд қилдилар. Ана шу мақсадда минг маҳсулотларини ва муқоабалари тартида қурилиш отряди тuzилди.

ФАКУЛЬТЕТ БИНОСИ

Пойтахтимизда 7 и студентлар шаҳарча қишлоқдан кўчма чирой оқмоқда. Бу ердаги В. И. Ленин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ ордени Тошкент Давлат университетининг агрофидо ҳозирги кунда бир қанча илмий муассасалар ва университетнинг етакчи факультетлари билим юртлари бунёд этилмоқда. Айни кунларда «Узгирову» лойиҳалаш институти ҳодимлари Э. Сулаймов, И. Преображенская, О. Иванова, А. Миннаваларнинг лойиҳаси бўйича университет беш қор-

«Компрессор» заводи машинасозлари ишлаб чиқараётган ПР-10 М марказли энгил компрессор агрегатларига бўлган талаб йил сайин ортиб борапти. Корхонада тайёрланаётган ана шу маҳсулотнинг бир қисми кўпгина чет мамлакатларга ҳам юборилмоқда. СУРАТДА: 11-цехнинг илгор пардозловчи бўғинчи Любовь Логинова жўнатиш учун тайёрланаётган компрессор агрегатларига пардоз бермоқда. М. Нуриддинов фотолари.

ТЕЛТАЙП ЛЕНТАСИДАН

СОФИЯ. 1975—1980 йилларда Болгария машинасозлигининг маҳсулот ишлаб чиқариши икки баравардан зиёд бўлган. Машиналар ва комплекс технология линиялари, кўтаргич — транспорт ускуналари ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ривожланади. Ишлаб чиқарилаётган буюмлар турли 90 процент янгилашди.

ЛОНДОН. Англиянинг янги йирик «Импривал» компанияси Совет Иттифоқи ҳақидаги эштитиришлари Мадагаскар Демократик Республикасида гонт манзур бўлмоқда. Бу эштитиришлар орол аҳолисини машинасозлик ва қишлоқ хўжалиғи, фан ва маданият соҳасида СССР эришган ютуқлар билан таништириди. Мадагаскар радиоси ўзининг бир қанча эштитиришларини КПСС XXV съездида, жумладан унинг Совет Иттифоқининг ривожланаётган мамлакатлар билан ҳам-

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА
• Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Монголия Халқ революцион партияси XVII съезди делегатларини, Монголия Халқ Республикасининг коммунистлари ва меҳнатқамшларини Совет Иттифоқи коммунистлари ҳамда бутун совет халқи номидан қизғин таъриқлайди.
★ Газеталарда Совет Иттифоқи билан Хиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликнинг янада ривожлантириш тўғрисида декларация эълон қилди.
★ Хиндистон Республикасининг Вазирлиги Индира Ганди 13 июнь кўни тушдан кейин Тбилисидан Ватанига жўнаб кетди.

Меҳнат семестри
Хўнар-техника билим юртларининг ўқувчи-лими ишлари Сергелари меҳнат семестрини мазмунли ўтказиш мақсадида бунёдкорларга янги билим юртларига ердан берадилар. Бунинг билан билимларида олганнинг учун қурилиш му-

Қурилиш отряди
Шаҳар хўнар-техника тазлими бошқармаси қарашли билим юртларининг ўқувчилари ағзи каниқунда дала меҳнатчиларига ердан беришга аҳд қилдилар. Ана шу мақсадда минг маҳсулотларини ва муқоабалари тартида қурилиш отряди тuzилди.

ФАКУЛЬТЕТ БИНОСИ
Пойтахтимизда 7 и студентлар шаҳарча қишлоқдан кўчма чирой оқмоқда. Бу ердаги В. И. Ленин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ ордени Тошкент Давлат университетининг агрофидо ҳозирги кунда бир қанча илмий муассасалар ва университетнинг етакчи факультетлари билим юртлари бунёд этилмоқда. Айни кунларда «Узгирову» лойиҳалаш институти ҳодимлари Э. Сулаймов, И. Преображенская, О. Иванова, А. Миннаваларнинг лойиҳаси бўйича университет беш қор-

Темир-бетон плиталар
Ўзбекистон СССР Сўм хўжалиғи министрлигининг Бектемирдагитхтисослашган жорхонаси янги маҳсулот—магистрал каналлар юзига қопланадиган катта-катта темирбетон плиталар ишлаб чиқара бошлади. Плиталарнинг бўйи 6 метр боради. Вази эса бекорхонада илгари ишлаб чиқарилаган икки ба равар энгил, юкча ва ишини.
Плиталар Тошкент областида қуриллаётган Паркент магистрал каналига ортб жўнатилади. Чотқол тоғ этагидан ўтадиган 69 километрлик канал трасасининг энг маъсул яшлу участкаларига шу плиталар ўқинади.
Паркент каналдан 1975 йилдан бошлаб сув оқа бошлади. Шундай бўлишига қарамай канал қурувчилар ошимоқдалар. Улар жуда кўп ер ишларини бажаришлари—24,7 миллион куб метрдан зиёд ер суршилари, иппоотта 200 метр кубдан ортб бети бўлишига, кўприклар, селконлар қуришлари, ўзининг бетонлаб чўкиндари керак. Ишларни жадаллаштириш учун бу ерда кучли техника—тўхта 27 тонналик БДЛ-25 машинаси, чумичи натта, электр экскаваторлари келди.

(ЎЗАТ).

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМ: ЯКУН ВА

Меҳнатқашларнинг иқтисодий таълими партиянинг гоявий-тарбиявий фаолияти умумий системасида муҳим ўринни эгаллайди.

«Бундай иқтисодий таълим беришнинг кенг системаси XXIV съезд қарорлари асосида вужудга келтирилган эди, — деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездида Ҳисобот докладыда. — Шу вақтгача 42 миллиондан кўпроқ киши иқтисодий таълим олди».

Ана шу 42 миллионнинг ичидан 300 мингдан зиёд Тошкент меҳнатқашлари ҳам бор. Тўққизинчи беш йилликда амалда пойтахтимиз моддий ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш тармоқларининг, бошқарув органлари ва иқтисодий хизматларининг, илмий тадқиқот институтлари ва дойиҳа-конструкторлик бюроларининг, савдо ва умумий оқатлаш соҳаларининг барча ходимлари экономика ва КПССнинг иқтисодий сисёти, экономика назарияси ва практикаси, бошқариш илми бўйича пухта билим олдилар.

Газетамизнинг бугунги сонидаги материаллар иқтисодий таълим беш йиллик перспектив планнинг бажарилиши ва КПСС XXV съезди қарорлари асосида кадрлар иқтисодий таълимини такомиллаштириш проблемалари ҳақида ҳикоя қилади.

Иқтисодий таълимни янада ривожлантириш билан бирга биз унинг меҳнатни ташкил қилишнинг илғор тажрибасини ҳамма жойда кенг ёйишга, фан ва техника муваффақиятларини ишлаб чиқаришга жорий қилишга энг кўп даражада ёрдам бериши учун ҳаракат қилишимиз лозим.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

СУРАТДА: «Ташкентстильмаш» заводи. «Раҳбар меҳнати» семинари машғулотини пропаганда, техника фанлари кандидати О. Б. Романов олиб бориюди. М. Нуриддинов фотоси.

БОШ ЙЎНАЛИШДА НАЗАРИЯ АНИҚ КУЧГА ЭГА БЎЛСА...

Иқтисодий ўқув оммани тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли ҳал этишга жалб қилишнинг ақти воситаси сифатида муҳим аҳамият бериб, шаҳар ва район партия комитетлари, ҳўжалик органлари, меҳнатқашларнинг иқтисодий ўқув бўлими кенгашлари ўқувнинг самарадорлигини оширишга, уни халқ ҳўжалигининг аниқ вазифаларини ҳал этиш билан мустаҳкам боғлашга алоҳида эътибор бердилар.

Бу йиллар мобайнида 169 минг ишчи иқтисодий билим олди, шу жумладан, 154 минг киши «Иқтисодий билим асослари», «Меҳнат ва ишлаб чиқариш экономикаси асослари» программаларини бўйича, 15 мингдан ортиқ киши эса «Социализм ва меҳнат» программаси бўйича тула ўқув курсини ўтдилар.

Коммунистлардан, касабасоюз ва комсомол активларидан 42 минг ишчи партия таълими системасида, 16,5 минг киши эса, комсомол сисёсий маориф системасида, 10 мингга яқин киши савдо корхоналари ва курилтиш ташкилотларида ташкил этилган курсларда экономика билим ўргандилар.

Экономика масалаларини чуқур ўрганиш, тингловчиларда марксизм-ленинизм дунёқараши шакллантиришда, уларнинг меҳнат ва жамоат активлигини оширишда, ижодий ташаббускорликни ривожлантиришда, ишлаб чиқаришни бошқариш ишларида фаол иштирок этишда ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Айнан тўққизинчи беш йилликда, яъни партия ва ҳўжалик органлари бутун диктатэтиборни иқтисодий таълимни яхшилашга жалб этган пайтда, меҳнат коллективларида ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қаратилган кўпгина ватанпарварлик ташаббуслари туғилди.

Ҳозир социалистик мувовақад иқтисодий таълим системасининг барча тингловчиларни қатнашмоқда. Мусобақанинг шаҳар раисонлари, турдош корхоналар, цехлар, участкалар, сменалар, еткази касб ишчилари, инженер-техник ходимлар ўртасида шартнома тузиб бешлаш каби формалари янада ривонланди.

Иқтисодий мактабларнинг Людия Казанцева, Евгения Губина, Булма Жўраева, Борис Ефремов, Маҳмуд Мўйидов, Саид Раҳимов, Вера Солдатова, Альбина Девцова каби юзлаб тингловчиларни ажойиб ташаббуслар билан чиқдилар, уларни пойтахтдаги минглаб ишчилар кўлаб-қуватлашди.

«Главатшкестрой» системасида, савдо ва умумий оқатлаш ташкилотларида, В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш биришмасида, «Компрессор», «Элбексельмаш» заводларида ва яна бошқа бир қатор корхоналарда ўтказилган социологик тадқиқотлар иқтисодий таълим мактаблари тингловчилари рационализиаторлик ва иxtиросчилик ҳаракатида, ишлаб чиқариш резервларини оммавий ишда янада актив иштирок эти бошлаганлигини кўрсатди.

Бу иш айниқса КПСС XXV съездида тайёргарлик ва уни ўтказиш даврида активланди. Иқтисодий мактабларнинг юзлаб тингловчилари ўзини беш йилликнинг биринчи йилини янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлашга интилиб, 1980 йилгача икки беш йиллик планни бажариш, беш кунлик топшириқни — тўрт кунда бажариш учун курашда актив иштирок эти бошладилар.

КПСС Марказий Комитетининг «Тошкент шаҳар партия ташкилотиде раҳбар кадрларнинг марксизм-ленинчи ўқув ва

К. П. ДУДИН, шаҳар партия комитетининг иккинчи сўкратари, меҳнатқашларнинг иқтисодий таълими бўйича шаҳар совети раис.

иқтисодий таълими тўғрисидаги ҳамда «Меҳнатқашларга иқтисодий таълим беришни яхшилаш тўғрисидаги қарорларни бажара бориб партия комитетлари ва ҳўжалик раҳбарлари инженер-техник ходимлар, мастерлар, цех бошқариларининг иқтисодий тайёргарлигига жуда зўр эътибор бердилар.

Тўққизинчи беш йиллик мобайнида инженер-техник ходимлар ва ўрта зведнодаги раҳбарлардан 60,5 минг киши иқтисодий билимларни эгалладилар. Бу табакдаги ходимлардан катта қисми «Экономика ва ишлаб чиқариш бошқариш асослари» курсини ўтдилар, ҳозир эса, «Социалистик жамаиатда инженер меҳнати» ва «Раҳбар меҳнати» темаларини ўрганишляпти.

Инженер-техник ходимлар ва ўрта зведнодаги раҳбарларнинг иқтисодий тайёргарлиги даражасини ортиб боришини техника тарққитилиши микёси ва сўраёт, меҳнатқашларнинг ижодат кенг ривонланганлиги, ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг иқтисодий омиллари кучайганлиги, социалистик мувовақад янада ривонланганлиги тақозо этиляпти.

Шу бондан партиянинг ҳўжалик фаолиятини чуқур ўрганиш, назарий билимларни социалистик ҳўжалик юритиш тажрибаси билан таркибий бирлигини таъминлаш иқтисодий ўқув мазмунида энг муҳими ҳисобланыпти.

Кўпгина ташкилотлардаги, шу жумладан таъхилик учун маҳиналар тайёрлаш бўйича Давлат махус конструкторлик бюроси коллективизади иқтисодий таълим системасидаги бу йуналишда ижобий тажриба тулланди. Бу ерда мактаблар ва назарий семинарлардаги машғулотларда иқтисодий назария масалалари билан бир қаторда, кўзга ишлов бериш ва пахтани тарб олиш уруни янада унумли маҳиналар ўқувчи уларнинг мустаҳкамлиги ва чидамлигини ошириш ма савалари муҳокама қилинди. Ҳозир бу ерда яратилган кўпчилик пехта тарб машиналари техник даражаси жаҳон стандартларига мувофиқ келатганлигида, тўрт қаторли 14ХВ-24 ва ХН-36 комбинлари жаҳонда энг яхши машина деб тан олинганлигида иқтисодий мактабларнинг тингловчиларини ҳам муносаб ҳиссаси бор.

В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш биришмасининг плаз цехида «Фан-техника тарққитилиши жадаллаштиришда мутахассисларнинг роли» темасини ўрганишда тингловчи, СССР Олий Советининг депутаты Т. К. Ляшко «Сифат беш йилликда» — инженерлик калити» деган қимматли ташаббус билан чиқди. Бу ташаббус Тошкентдаги ва бошқа шаҳарлардаги кўпгина корхоналарда ҳамда илмий-ишлаб чиқариш коллективларида кенг қўлаб-қуватланди.

«Маллак» трикотаж тикув ишлаб чиқариш биришмаси, Узбекистон ССР ва Узбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш биришмасида, «Тошкенткабель», трактор, агрегат заводларида ва бошқа корхоналарда инженер-техник ходимлар шахсий ижодий планларни ишлаб чиқариш, илғор ташаббусларнинг иқтисодий жиҳатдан асослашда тингловчиларга амалий ёрдам беришляпти.

Министрликларда, идора ва бошқа республика ташкилотларидаги иқтисодий таълим бошқарув фаолияти сифатини оширишда, кадрларда ҳўжалик вазифаларини ҳал этишга партиявий муносабатни шакллантиришда муҳим омил бўляпти. Иқтисодий ўқувни ташкил этишда ҳўсусан, Узбекистон ССР Энергетика ваэлектрлаштириш министрлигида, республика Госпланида, Урта Осие темир йўли бошқармасида, «Главатшкестрой»да, «Узбе-

кстон Геология министрлигида ва бошқа ташкилотларда қимматли тажриба тулланди. Беш йиллик мобайнида министрликлар ва идораларда, корхоналарда, ташкилотларда ва муассасаларда иқтисодий таълим бўйича 400 дан ортиқ кенгаш ишлаб турди, уларда катта ташкилий-методик ишлар амалга оширилди.

Шаҳар кенгашининг 1972—1975 йилларга мўлжалланган истиқбол планига кўзда тутилган барча тадбирлар бажарилиди.

Шаҳар меҳнатқашларининг иқтисодий тайёргарлигини самарали бўлаётганлиги беш йиллик планининг барча асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлари бўйича муваффақиятли бажарилигани ҳам яхши кўрсатиб турибди. Беш йиллик охирида беш илмий топшириқни бажара олмаётган корхоналар сонин 1970 йилга нисбатан карийб уч баравар камаиди. Саноат ишлаб чиқаришнинг ўсиши беш йиллик охирига планлаштирилган 45,9 процент ўрнига, 55 процентини ташкил этиди.

Меҳнат унуמדорлигини ўстириш бўйича топшириқ қарийб 6 процентга ошириб бажарилиди. Саноатда олинган фойда карийб 1,5 баравар ортди. Давлат Сифат белгиси билан тайёрланган махсус ол салмоғи эса уч баравар ўсди. Халқ ҳўжалигининг барча соҳаларида ҳам олдинга силжишга эришилди.

Шу билан бирга, тўққизинчи беш йилликда иқтисодий ўқувни ташкил этиш тажрибаси шуни кўрсатяптики, бу соҳада ҳали кўпгина ҳал этилмаган проблемалар ва жиҳдий нуқсонлар бор. Жумладан, мактаблар комплекташтирилиётган ходимларнинг айрим тоифаси меҳнати мазмуни ва характери ҳисобга олинмаляпти. Шундай ҳоллар ҳам бўляптики, иқтисодий ўқув аслида ишлаб чиқариш мақсудларига, коллективнинг кундалик иш ҳақида ахборот бериш воситасига айлибди. Копляти. Базис ҳолларда машғулотлар куруқ ваэкономикка айлибди қолмоқда, ўқув жараёни ҳўжалик юритиш тажрибасидан, ҳаётдан ажрлиб қопляпти.

КПСС XXV съезди талабларига мувофиқ равишда, биз ўқувнинг самарадорлигини янада ошириш ҳақида ўйлашимиз, уни пойтахт меҳнатқашлари ўзининг беш йилликда ҳал этиш лозим бўлган асосий амалий вазифалар билан мустаҳкам боғлашимиз керак.

Мана шу талаблардан келтиб чиқиб, шаҳар иқтисодий кенгаши олимлар, халқ ҳўжалик мутахассислари — тажрибали пропагандачилар, министрликлар, корхоналар ва муассасаларнинг иқтисодий таълим кенгашлари иштирокида, шаҳарнинг социал-иқтисодий тарққитилиш институтининг ҳисобга олиб, иқтисодий ўқувнинг ўзини беш йилликка мўлжалланган планини тузиб чиқди.

Бу планда 325,500 кишини иқтисодий ўқувга тўрт кунда тутилади. Бундан ташқари, 20 мингдан ортиқ киши партия маорифи системасида, ўн минг киши эса, комсомол сисёсий маорифи системасида иқтисодий назария ва сисёат проблемаларини ўрганидилар.

Шундай қилиб, ўзини беш йилликда бизда 355,500 киши иқтисодий билимларни ўрганади. Утан беш йилликдаги сингари, иқтисодий мактабларда тингловчиларнинг асосий қисмини ишчилар ташкил этиди. Улар асосан «Социализм ва меҳнат» темасини ўрганишляпти. Ишлаб чиқаришга янги келган ишчилар эса, «Иқтисодий билим асослари» ҳамда «Меҳнат ва ишлаб чиқариш экономика-

си асослари» курсларини ўрганишляпти. Инженер-техник ходимлар ва бошқарувнинг ўрта зведносидеги раҳбарлар миқдор жиҳатидан иккинчи гуруҳларни ташкил этишляпти. Бу ерда «Экономика ва ишлаб чиқариш бошқариш асослари», «Социалистик жамаиатда инженерлик меҳнати», «Раҳбар меҳнати» сингари курсларни ўрганиш кўзда тутилади.

Корхона ва биришмаларнинг раҳбарлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбар ходимлари ва мутахассислари учинчи гуруҳларни ташкил этишляпти. Раҳбар кадрларнинг бу тоифасидан 16 минг кишидан кўпроғи «Бошқарув илми ва тажрибаси» ҳамда «Раҳбар меҳнати» темаларини саноатдаги бошқарув кадрлари ҳамда ҳўжалик органларининг раҳбар ходимлари учун мўлжалланган махсус программа бўйича ўрганишляпти.

Шу жумладан, министрликлар, идоралар ва ҳўжалик органларининг планларига мувофиқ равишда, истиқбол планига ходимларнинг маълум тоифасини малака ошириш курсларида ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқими кўзда тутилади.

Пропагандаист кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш истиқбол планининг муҳим тарққитиб қисми ҳисобланади. Бу иш асосан тўққизинчи беш йилликда тамомланди, бу даврда мутахассислар, инженер-техник ходимлар, иқтисодчилар ва бошқа тоифаданги ҳўжалик кадрларидан олти мингдан ортиқ иқтисодий мактабларнинг раҳбарлари тайёрланди. Бироқ, мактаблар сонин ўсиши муносабати билан яна 4150 та пропагандаист тайёрлаш, шу жумладан, 750 нафарини шаҳар партия комитети қошидаги марксизм-ленинизм университетинида, 2700 нафарини район партия комитети ҳамда бошланғич партия ташкилотлари қошидаги семинарлар ва курсларда тайёрлаш кўзда тутиляпти.

Пропагандаист кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш программаларида ҳамда ўқув планларида партия XXV съезди қарорлари асосида назария ва КПСС иқтисодий сисёатини ўрганиш билан бир қаторда, пропагандаист ишлари методикасига, назарияни тажриба билан боғлашни курайтириш проблемаларига катта эътибор берилади.

Иқтисодий таълим системасида А. Девятова, Л. Казанцева, М. Мўйидов кабиларнинг, «ўнлар ташаббуси», «ўртлар ташаббуси» иштирокчиларининг илғор иш методлари ўрганишга, Тошкентдаги «Кизил том» тикув ишлаб чиқариш биришмасидаги махсуслот сифатини бошқаришнинг комплекс системасини жорий этиш, шаҳардаги курилтиш ташкилотларида бригада пудрат методини ёйиш кўзда тутилган, 14 та шаҳар илмий-методик ва илмий-амалий конференцияси ўтказиш планлаштирилган.

Булар ҳаммаси ўзини беш йилликнинг энг муҳим вазифасини ҳал этишга — совет халқи турмуш даражасини янада яхшилаш мақсидида меҳнат самарадорлиги ва сифатини оширишга кўмаклашшига даъват этиляпти.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездида Ҳисобот докладыда ўртоқ Л. И. Брежнев: «Тўққизинчи кучи омманинг онглигидайдир. Шунинг учун ҳам партия коммунистик онглигини тарбиялашда, одамларни коммунизм куришга тайёр, иродали ва ўқувли қилиб тарбиялашни ўзининг доимий иши деб ҳисоблайди», — деган эди.

Биришмамиз партия комитети ва раҳбарлиги ана шу қонданан келиб чиқиб, коллектив меҳнатқашларининг юксак онглигини, гоявий эътиқодини юксалтириш масалаларига доимий эътибор бермоқда.

«Ривонланган социалистик жамаиатда меҳнатнинг ҳарактерли белгилик», «Раҳбар меҳнати»нинг мазмуни ва аҳамияти», «Раҳбарнинг иш методи ва усули», «Раҳбар меҳнати»ни ташкил этиш ва бошқа темалар бўйича амалий машғулотлар ўтказилмоқда, илмий-амалий конференциялар ташкил этилмоқда, пропагандаистларнинг иш тажрибалари ўртқолашляпти.

«Пропагандаист — беш йилликка» ҳаракати корхона инженерлик хизматларининг фаолиятини активлаштиришга ёрдам бериляпти. Ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги кўп ҳолларда биринчи навбатда уларга боғлиқ бўлади. Инженер-техник ходимлардан техника тайёрлашга, меҳнат сарфияни камайтиришга, кон-

М. БРУСИЛОВСКИЙ, ишлаб чиқариш биришма меҳнатқашлар иқтисодий таълими бўйича совет раис.

струкцияси ва технологияни яхшилашга қаратилган қимматли тақлифлар тушмоқда. Жумладан, «Инженерлик меҳнати» курсининг тингловчиси А. Д. Тумасов «Тўққизинчи беш йиллик планининг бажарилишига менаинг қўшган шахсий ҳиссам ва ўзини беш йилликдаги вазифалар» деб номланган рефератиде ўзининг бевасита иштирокида гидродинамик қилинган усули билан прорий этилганлиги, янги ҳисоб усули билан юксак аниқликдаги пўлат қўймалари тайёрлаш бўйича тажриба ўтказилганлиги ҳақида ёзди.

Бош технология хизматининг пропагандаист, технология бўлими бошқаруви ўрибосари В. А. Кононов ҳам янги техникани ўлаштириш ва жорий этиш масалари билан актив шугулланмоқда. У ўзининг пропагандаист фаолиятида экономика масалаларини технология хизматларининг конкрет вазифалари билан мустаҳкам боғлаб олиб боради. Фақат сўнги икки йил ичиде унинг иxtирослари ва рационализиаторлик тақлифлари биришмага 40 минг сўмдан зиёд иқтисод келтирди.

Кадрлар билан мунтазам ва ҳар томонлама ишлаш партия ташкилотлари раҳбар ва инженер-техник хо-

риб топиш ва қўллашида ёрдам беришдек бандлар ҳам бор.

Иқтисодий таълим корхоналарининг, унинг барча зведноларининг иқтисодий фаолияти савиясини, уларнинг ҳўжалик фаолиятини яхшилаш учун ташкил этилди ва ўтказилди. Унинг асосий мақсади — ишчиларни амалда қўллашга ўргатишдан иборат.

Идеология иши, иқтисодий таълимнинг ҳўжалик масалаларини ҳал этиш билан мустаҳкам алоқаси, юксак сисёий онглиги ва меҳнат активлиги вазиати, доимий ижодий изланиш бир неча йиллардан бери тармоқ корхоналарининг бутунлигида социалистик мувовақадга еткази ўрилган бирини эгаллаб келатган биришмамиз коллективни муҳим фаолиятининг асосини ташкил этимоқда.

Ҳозирги вақтда бизнинг бутун диққат-эътиборимиз барча деталларга, агрегатларга зўд сифат белгиси берилишига қаратилган.

Коммунистларнинг, барча меҳнатқашларининг юксак онглиги ва гоявий эътиқоиди, уларнинг сисёий ва меҳнат активлигига таянган биришмамиз коллективни КПСС XXV съезди тарихий қарорларини, ўзини беш йиллик планларини амалда ошириш учун бутун куч-гайратини сафарбар этади.

ришга етарли эътибор берилмаляпти.

Базин халқ университетлари, коммунистик меҳнат мактаблари иқтисодий мактаблар сонин ошириш кетида қўвиб савдо ходимларини ўқитиш сифати назардан қочқриляпти. Бу мактабларнинг бир қисми малакали ўқитувчи ва пропагандаист кадрларга эга эмас, илғор корхоналарга эвскурилар кам уюштирилади, семинар ва практик машғулотлар савдо ва умумий оқатлашнинг корхоналарининг ҳўжалик фаолиятини анализ қилиш билан боғлаб олиб борилмаляпти.

Савдо ходимлари ва умумий оқатлашнинг ходимларининг ўқув самарадорлигини ошириш мақсидида ўзини беш йилликда тингловчиларнинг кўпроқ материал-техника базасининг ҳолати ва уни тарққитиш этириш, меҳнатни меҳнатқашлаш даражасини юксалтириш, савдонинг прогрессив усуллари — ўз-ўзига хизмат кўрсатиш, олдиндан буюр-маллар бўйича товар сотишнинг йулга қўйиш, унга товар ээтио бериш, меҳнатни илмий ташкил этишни жорий этиш, социалистик мувовақадни ташкил этишни яхшилаш, «Совет кишига — юқори маданий хизмат», «Сафимизда қолоқлар бўлмастин», «Аёлю тайёрлаш — аёлю сотиш», «Хар бир сотувчи — жамоатчи назоратчи» сингари меҳнат ташаббусларини қўлаб-қуватлаш каби муҳим масалаларни ўрганишларига эътибор берамиз.

Ҳозир савдо бошқармалари, ташкилот ва корхоналар, иқтисодий таълим бўлими советлар раҳбарлари тўққизинчи беш йилликдаги ўқини якуналарини анализ қилишга, очилган камчиликларни йўқотиш учун амалий чоралар қуришлари ва иқтисодий таълимнинг сифатини янада оширишни таъминлашга ўз эътиборларини қаратишлари зарур.

Машғулотлар савиясини оширайлик

А. ЗАВОРОТНЕВ, шаҳар партия комитети савдо-молия органлари бўлими мудури, иқтисодий таълим бўйича шаҳар советининг аъзоси.

Савдонни муттасяй тарққитиш — ривонланган социализм шароитида халқ моддий фаровонлигини ошириш кенг программасининг муҳим қисми. Социалистик ишлаб чиқаришни кенгайтириш сўраётларини совет савдонини ва умумий оқатлашнинг ташкил этиш даражасига кўп жиҳатдан боғлиқ. Тажриба шуни кўрсатяптики, тахминан сўнги ўн йил ичиде бозорга тушаётган моллар икки ҳисса ошди. Бу эса материал, молия ва меҳнат ресурслари билан товар муомаласи қила биллиши кўзда татилади.

Савдо тез сўраётлар билан ривонланган, тармоқ корхоналарини планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтишнинг туғаллашнинг даврида бу соҳада жуздор мураккаб вазифалар — савдогаги ўзгартишларга ўз вақтида эътибор бериш, меҳнатқашларга хизмат кўрсатишнинг прогрессив формаларини жорий этиш, харадорларнинг ўсиб бораётган талабларини тўлақоқ қондириш каби мураккаб вазифаларни ҳал этишга тўғри келади.

Бу масалаларни ҳал этиш иқтисодий — назария ва илғор ҳўжалик тажрибаси оғасида чуқур билимга эга бўлишга кўп жиҳатдан боғлиқ. Шунинг учун кадрларнинг иқтисодий жиҳатдан тайёрлашнинг такомиллаштириш ҳозирги даврда алоҳида ағтул аҳамиятга эга.

КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнатқашларга иқтисодий таълим беришни яхшилаш тўғрисида» қарори қўвондирилганлиги, «Раҳбар меҳнати» курсининг тингловчиси А. Д. Тумасов «Тўққизинчи беш йиллик планининг бажарилишига менаинг қўшган шахсий ҳиссам ва ўзини беш йилликдаги вазифалар» деб номланган рефератиде ўзининг бевасита иштирокида гидродинамик қилинган усули билан прорий этилганлиги, янги ҳисоб усули билан юксак аниқликдаги пўлат қўймалари тайёрлаш бўйича тажриба ўтказилганлиги ҳақида ёзди.

Бош технология хизматининг пропагандаист, технология бўлими бошқаруви ўрибосари В. А. Кононов ҳам янги техникани ўлаштириш ва жорий этиш масалари билан актив шугулланмоқда. У ўзининг пропагандаист фаолиятида экономика масалаларини технология хизматларининг конкрет вазифалари билан мустаҳкам боғлаб олиб боради. Фақат сўнги икки йил ичиде унинг иxtирослари ва рационализиаторлик тақлифлари биришмага 40 минг сўмдан зиёд иқтисод келтирди.

Кадрлар билан мунтазам ва ҳар томонлама ишлаш партия ташкилотлари раҳбар ва инженер-техник хо-

лакасини ошириш системасида иқтисодий таълим яхшилашди.

Раҳбар ходимлар ва мутахассислар учун программа-ларда тармоқ экономикасида умумий оқатлашнинг ходимлари ўқувини таъминлашнинг кўрсатиш бўлими бошқармаси, савдо бошқармаси ва трестлар ҳузурида ташкил этилган иқтисодий советлар ва ишларига методик раҳбарлик қилмоқдалар. Уларнинг составига ҳўжалик раҳбарлари, бошқарма ва кадрлар бўлими ходимлари, ўқитувчилар, касабасоюз комитетлари раҳбарлари киряди.

Кўрилатган тадбирлар натижасида шаҳардаги савдо ва умумий оқатлашнинг ходимларининг тўққизинчи беш йилликда иқтисодий таълим системасида 12 минг киши ўқиди.

1976—1980 йилларда савдо ва умумий оқатлашнинг иқтисодий таълими перспектив планида 16,7 минг кишини ўқитиш мўлжалланмоқда.

Иқтисодий тайёргарлик план топшириқларининг бажарилишига, хизматнинг янги форма ва методларини жорий этишга, савдо маданийтини оширишга ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Бироқ, шуни ҳам таъкидлаш керакики, савдо кадрлари малакасини ошириш ва иқтисодий ўқувни ташкил этишда ҳали жиҳдий камчиликлар бор. Бу иш ҳажми ҳали етарли эмас. Бир қатор мантабаларнинг ўқув-материал базаси ҳозирги талабларга жавоб бермайдиган, оммавий касблардаги кадрлар малакасини оши-

